

Obchodní dohody: s kým EU vyjednává?

Evropská unie má se svými obchodními partnery řadu dohod. Každou z nich musí schválit Evropský parlament. Přečtěte si, jaké dohody EU vyjednala a na jakých nyní pracuje.

Význam obchodních dohod

Obchodní dohody jsou klíčovou součástí [obchodní politiky EU](#). Jsou důležité hlavně z toho důvodu, že zásadně přispívají k ekonomickému růstu. Podle údajů z roku 2021 byla EU [druhým největším světovým vývozcem](#) – s 15 % ji předstihla jen Čína se svými 19 %. Pro srovnání, USA se na celosvětovém objemu podílí 10 %. EU byla také třetím největším dovozcem: s 14 % za USA (s 16 %) a Čínou (s 15 %). Nové obchodní dohody vytvářejí nové obchodní příležitosti pro evropské společnosti, což vede k vytváření dalších pracovních míst, zatímco spotřebitelé se mohou těšit na větší výběr a nižší ceny.

Existují obavy, že obchodní dohody mohou vést ke ztrátě pracovních míst v některých odvětvích v důsledku zvýšené konkurence, ale tyto dohody vždy více pracovních míst vytvoří, než zničí. Další obavou je, že by mohly vést k oslabení vysokých standardů kvality výrobků, jako jsou potraviny. Jelikož však EU představuje tak velký trh, má dobré předpoklady k tomu, aby od zahraničních společností vyžadovala dodržování svých norem.

Pro poslance Evropského parlamentu jsou normy kvality vždy červenou linií v obchodních dohodách a jakýkoli pokus o jejich snížení by pro ně mohl být důvodem k jejich odmítnutí. Kromě toho vyjednávači EU často do obchodních dohod zahrnují ustanovení týkající se lidských a pracovních práv, aby pomohli zlepšit situaci v zemi, se kterou obchodujeme.

Druhy dohod

EU má se zeměmi uzavřeny různé typy dohod. Mohou být zaměřené na snížení nebo odstranění celních překážek nebo na vytvoření celní unie odstraněním cel a zavedením společného celního sazebníku pro dovoz ze zahraničí.

Nejde však jen o cla. Mohou se týkat také investic a způsobu řešení sporů týkajících se investic. Například když se společnost domnívá, že rozhodnutí vlády ovlivňuje její investice v dané zemi. Zásadní jsou také netarifní překážky, jako jsou normy pro výroby (například EU zakázala

některé hormony v chovu skotu kvůli obavám o zdraví).

Dohody mohou také pomoci chránit tradiční evropské potravinářské výrobky tím, že země uznají zeměpisná označení. To znamená, že si nemůžete nárokovat určitá označení pro své výrobky, pokud nejsou vyrobeny v daném regionu a v souladu s tradicí, s níž jsou spojeny. To se týká například francouzského šampaňského, řecké fety nebo českého českobudějovického piva a žateckého chmele.

▶ **Ochrana evropských delikates**

https://multimedia.europarl.europa.eu/en/protecting-europe-s-delicious-specialities_N01-AFPS-201111-GIAC_ev

Evropa

EU a Spojené království uzavřely [dohodu o obchodu a spolupráci](#), která stanovuje podmínky obchodu, jako jsou nulové kvóty a cla, jakož i spravedlivá pravidla hospodářské soutěže.

Severní Amerika

Dohoda o volném obchodu s Kanadou, rovněž známá pod zkratkou CETA, částečně vstoupila v platnost 21. září 2017. Plně začne platit, až ji ratifikují všechny členské země EU.

Co se USA týče, Rada EU schválila mandáty k jednání o dohodě o odstranění cel pro průmyslové zboží a k jednání o dohodě pro vzájemné uznávání. O dalších krocích bude teprve rozhodnuto. V červnu [EU s USA založily Radu pro obchod a technologie](#). Cílem je spolupracovat na globálních obchodních, ekonomických a technologických otázkách a také prohlubovat obchodní a ekonomické vztahy.

Asie

[Obchodní dohoda a dohoda o strategické partnerství s Japonskem](#) vstoupila v platnost 1. 2. 2019. Výrazně podpoří také [český vývoz do Japonska](#). Obchodní [dohoda s Vietnamem je platná od léta 2020](#).

S **Čínou** v současnosti neprobíhají žádná jednání o volném obchodování, nicméně obě strany diskutují o rozsáhlé investiční dohodě. V září 2020 se EU a Čína [shodly na závazku ochrany zeměpisných označení](#) 100 evropských produktů a 100 čínských produktů na trzích ostatních zemí. Parlament dohodu schválil 11. listopadu 2020. Během příštích čtyřech let bude rozšířena na dalších 175 evropských a čínských produktů.

Oceánie

V červnu 2022 [uzavřely EU a Nový Zéland dohodu o volném obchodu](#). Než vstoupí v platnost, musí ji ještě schválit Parlament a Rada.

V červnu 2018 začala jednání o rozsáhlé obchodní dohodě s Austrálií.

Jižní Amerika

V červnu 2019 bylo dosaženo dohody se státy Mercosuru. Tuto dohodu nicméně musí ještě schválit Parlament i členské státy.

V červnu 2016 začala jednání s Mexikem o aktualizaci obchodní dohody. Politická shoda byla nalezena v dubnu 2018. Předtím, než začne platit, ji ještě taktéž musejí schválit členské státy i Parlament.

Jižní Středomoří a Blízký východ

Se státy v této oblasti existuje řada různých dohod, týkají se například navýšení vzájemné výměny zboží. S jednotlivými zeměmi probíhají také jednání o rozšíření těchto dohod v oblasti standardizace pro zemědělství a průmysl.

Role Parlamentu

Od roku 2009, kdy vstoupila v platnost Lisabonská smlouva, musí obchodní dohody posvětit Parlament. Poslanci také musí být pravidelně informováni o průběhu jednání.

V případě pochybností může Parlament dohodu zcela shodit ze stolu, což se stalo například v roce 2012, kdy poslanci odmítli Plurilaterální dohodu proti padělatelství (ACTA).

Další informace o obchodní politice EU

- [EU ve světovém obchodě \(infografika\)](#)
- [Obchodní války: Jak EU reaguje na neférové praktiky](#)
- [Antidumping: jak se může EU bránit neférovým obchodním praktikám](#)

Původní článek z 19. října 2016 byl aktualizován o nejnovější informace v červenci 2023.

Další informace

[Stránka Evropské komise o obchodních dohodách](#)
[Výbor pro mezinárodní obchod](#)